

Vergaderjaar 2015–2016

32 623

Actuele situatie in Noord-Afrika en het Midden-Oosten

Nr. 162

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 februari 2016

In reactie op het verzoek van uw Kamer (Handelingen II 2015/16, nr. 55, Regeling van Werkzaamheden) om een brief over de rol van NAVO-bondgenoot Turkije in Syrië, deel ik u, mede namens de Minister van Defensie, het volgende mee.

De situatie in Syrië is fluïde en is verslechterd sinds de aanvang van de Russische bombardementen eind september 2015. De strijd in Syrië speelt zich letterlijk aan de grenzen van Turkije af. Turkije ondervindt daarvan de gevolgen, getuige de ruim 2,5 miljoen vluchtelingen die het sinds het begin van het conflict in Syrië opvangt en de nieuwe stroom vluchtelingen uit de regio Aleppo die zich naar de Turkse grens heeft begeven.

De uitkomst van de bijeenkomst van de International Syria Support Group (ISSG) in München op 11 februari jl. bracht een sprankje hoop voor Syrië met afspraken om te komen tot een wapenstilstand en humanitaire toegang. VN-Gezant De Mistura is op dit moment in Damascus voor gesprekken met de Syrische regering over een wapenstilstand. Gesprekken met oppositiegroepen hebben nog niet kunnen plaatsvinden. Het is duidelijk dat het realiseren van een wapenstilstand tijd zal vergen. De ISSG, waar Nederland nu ook lid van is, heeft sinds de bijeenkomst in München vooruitgang geboekt ten aanzien van humanitaire toegang tot een aantal belegerde gebieden. De verwachting is dat een aantal gebieden op korte termijn daadwerkelijk bereikt kan worden.

Het kabinet spant zich er voor in dat de afspraken uit de ISSG-bijeenkomst in München overeind blijven en volledig worden uitgevoerd, om het lijden van de Syrische bevolking burgers na zoveel jaren geweld te vermindern. Het kabinet acht het van groot belang dat alle betrokken partijen hun verantwoordelijkheid nemen om deze afspraken uit te voeren.

De internationale ontwikkelingen sinds de ISSG-bijeenkomst stemmen vooralsnog weinig hoopvol. De vijandigheden tussen Turkije en de Koerdische YPG, vooral rond de stad Azaz, compliceren de inspanningen die gericht zijn op het dichterbij brengen van een oplossing van het conflict. Verdere escalatie van het geweld dient te worden voorkomen. Turkije heeft gezegd te willen voorkomen dat Azaz wordt ingenomen door de YPG. Het kabinet is bekend met berichten over de mogelijke inzet van grondtroepen in Syrië door Saoedi-Arabië en Turkije. Turkije heeft, net als Saoedi-Arabië, aangegeven dat een grondoffensief niet zal plaatsvinden zonder de VS, die daar, zoals bekend, zeer terughoudend tegenover staat. Voor de goede orde wijst het kabinet erop dat noch Turkije, noch andere NAVO-bondgenoten, dit vraagstuk tot dusver aan de orde hebben gesteld in de NAVO.

Het kabinet onderstreept nogmaals het belang van de-escalatie en roept alle betrokken partijen op zich hiervoor in te zetten. Dat geldt voor Turkije en ook voor de YPG. Het kabinet heeft dit ook verwoord tijdens de Raad Buitenlandse Zaken van 15 februari jl. (Kamerstuk 21 501-02, nrs. 1583 en 1586). Het kabinet steunt in dit verband de oproep van onder meer de VS aan Turkije en de YPG om de beschietingen te staken.

Een dergelijke oproep geldt voor alle partijen in het conflict, dus ook voor Rusland. De Russische militaire acties druisen in tegen VN-resolutie 2254 en belemmeren het perspectief op uitvoering van de afspraken van München. Indien de Russische bombardementen ondanks die afspraken toch doorgaan, zal de Europese Raad van 18-19 februari a.s. (Kamerstuk 21 501-20, nr. 1075) daar duidelijk stelling tegen moeten nemen.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
A.G. Koenders